

Riigikogu õiguskomisjon
oiguskomisjon@riigikogu.ee

Teie 05.01.2026 nr 1-1/15-773/1

Meie 27.01.2026 nr 6-3/26-21-2

**Arvamus karistusseadustiku ja
kriminaalmenetluse seadustiku
täiendamise seaduse eelnõule 773
SE773 SE**

Tänan võimaluse eest avaldada arvamust karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku täiendamise seaduse eelnõule 773 SE (edaspidi eelnõu).

Harju Maakohus soovib taaskord märkida, et eelnõuga kaasneb otsene ja oluline mõju Tartu Maakohtu kui ka Tartu Ringkonnakohtu töökoormusele, kuna kinnipeetavate vastuvõtmise eeltingimuseks on välisriigis mõistetud vangistuse Eestis täideviimise lubatavaks tunnistamine kohtu poolt.

Kuna Tartu Vangla kuulub selle kohtu tööpiirkonda, hakkab Tartu Maakohus lahendama kõiki välisriigi vangistuse täideviimise taotlusi. Eeldusel, et lepingut asutakse täitma 2026. aastal, peab kohus 2027. aasta kolmandaks kvartaliks olema lahendanud vähemalt 600 taotlust. Tegelik arv võib olla suurem, kui mõnda taotlust ei rahuldata või kui vabanenud kohad täidetakse uute kinnipeetavatega. Kuigi töökoormuse kontrolli all hoidmiseks on ette nähtud lihtsustatud kirjalik menetlus, kus kohus teeb üksnes formaalse kontrolli ning võib määruse vormistada pealdisena taotlusel, siis võtab see siiski osa kohtuniku päevakoormusest. Samuti on eelnõus taotluse lahendamiseks kohtu hinnangul liiga lühike tähtaeg (5 päeva).

Oluline on ka märkida, et suurem kinnipeetavate arv tähendab eelduslikult ka suuremat halduskaebuste arvu, mis suurendab halduskohtute tööd. Samas on märgitud, et 600 vangi lisandumine viiks süüdimõistetute koguarvu sarnasele tasemele 2022. aasta algusega. Samas

tõuseb kohtute koormus väärteo- ja kriminaalasjades, mis on seotud uute vanglas toimepandud süütegude osas.

Kuna tegemist on välisriigi kodanikega, kasvab kõikides kohtuinstantsides vajadus tõlke järele. Arvestades võimalikke erinevaid keeli, mida inimesed räägivad, siis kasvab tõenäoliselt tõlkide tellimise vajadus.

Eelnõus on märgitud, et kohtutele tekkiva lisakoormuse katmiseks on Tartu Maakohtule hinnanguliselt vaja eraldada lisaressurssi suurusjärgus 170 000 eurot aastas kuni lepingu täitmise lõppemiseni. Need kulud on kavas katta välislepingu täitmisest saadavast renditulust. Samas ei ole märgitud, mis kulusid nendega kaetakse. Eelnõus on ka märgitud, et lepingu ratifitseerimisel kasvab ülesande lisandumisega eelkõige kohtute ressursivajadus, milleks on vaja eraldada eelarvelisi vahendeid. Seega ei ole võimalik üheselt mõista, kas see tähendab ka täiendavaid kohtunike kohti.

Eelnõu kohaselt on vanglarendi projekti raames Eestisse karistust kandma toodud kinnipeetavate ennetähtaegne vabanemine Eesti seaduste alusel välistatud. Samas ei ole võimalik üheselt mõista, kas välisriigi otsustuse alusel toimub automaatne vabastamine ja väljasaatmine ilma kohtuliku kontrollita.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Grete Vahtra

kohtunik

osakonnajuhataja